

Ibruktagandet av euron i statsförvaltningen

Vid Statens revisionsverk har gjorts en revision gällande ibruktagandet av euron i statsförvaltningen. Den centrala frågan var, vilka åtgärder som vidtagits i statsförvaltningen som förberedelse inför euron. Vidare utvärderades huruvida förberedelserna har varit tillräckliga.

De direkta kostnaderna för hela statsförvaltningens övergång till euro uppskattas till totalt ca 200 milj. mk eller ca 33.6 milj. euro. Vid revisionen konstaterades, att framgång i ämbetsverkens euroförberedelser i grund och botten var en fråga om projektadministration. Från denna utgångspunkt inriktades revisionen på tre teman: 1) instruktionerna 2) datasystemen 3) information och utbildning av personalen.

Det viktigaste verktyget för observationerna vid revisionen var ämbetsverkets plan för eurons ibruktagande. För uppgörande av en plan kan det i princip vara tillräckligt att göra en snabb kartläggning, och konstatera att frågan gäller enbart bokföringen. Vid de flesta ämbetsverk var det nödvändigt att inrätta ett särskilt europrojekt för att genomföra de behövliga åtgärderna och uppgöra en övergångsplan inför eurons ibruktagande. Med tanke på eurokonversionen är ekonomiförvaltningen en av de centralaste aktörerna, men en risk med de observerade organiseringsmodellerna är, att man inte nödvändigtvis uppmärksammar alla behov av ändring på substansavdelningarna. Också i europrojektens måluppställning noterades brister, och endast vid några få ämbetsverk hade man definierat klara målsättningar för projektet. Ofta hade europlaneringen genomförts med hjälp av separata funktions- eller systemspecifika delplaner.

TE-centralerna hade gått in för en praxis, där övergångsplanen vid Norra Karelens TE-central distribuerades till de övriga TE-centralerna. Pilotmodellen är i bästa fall kostnadseffektiv och ekonomisk. Det verkade emellertid föreligga en risk för att man kopierade ett annat räkenskapsverks plan utan att den tillräckligt anpassades till de egna förhållandena, varvid problem kan yppa sig när planen skall förverkligas.

För datasystemens omläggning till euro hade vid ämbetsverken uppgjorts detaljerade övergångsplaner. De hade uppdelats på konkreta och projekt med klara ansvarsområden. I planerna hade man gått in för att reservera tillräckligt med tid för genomförande av redan gjorda och av andra leverantörer beställda ändringar. Så gott som alla de ämbetsverk som var föremål för revisionen framhöll, att man inte genomför andra egentliga utvecklingsprojekt samtidigt med de ändringsarbeten som övergången till euro förutsätter.

På basis av revisionen kan sägas, att de viktigaste hoten åtminstone hade identifierats i projektens dåvarande realiseringskede. Statsförvaltningen har inte ännu helt uppnått

euroberedskap, men man arbetar planenligt inom ekonomiförvaltning och övriga system för att uppnå de målsättningar som uppställts i övergångsplanerna inför euron.

Förutom att ibruktagandet av euron är en betydande till datasystemen anknuten fråga, innebär euron en utmaning också med tanke på personalens kunnande. För detta behövlig utbildning och intern information hade man förberett endast i ringa utsträckning vid ämbetsverken. Utbildningsfrågorna s.a.s. överskuggades av frågor gällande datasystem och ändringar av förordningar, och beredningen framskred ofta splittrat och fördröjt. Under revisionens gång stärkte emellertid många ämbetsverk sina satsningar på utbildning. Också innehållet i den information som riktas till medborgarna var alltjämt på vissa håll opreciserad.